

Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury

814302

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Głównym celem pracy wytwórcy opakowań z papieru i tektur jest przekształcanie materiałów (papier, tektura) w określone produkty – opakowania (artykułów spożywczych, farmaceutycznych, pamiątkarskich i in.).

Materiał (tektura, papier) jest sprowadzany z hurtowni lub od producenta. Wytwórca posługuje się dużymi arkuszami tektury lub papieru.

W pracy wytwórcy opakowań można wyróżnić trzy etapy.

Zaczyna od sprawdzenia i przygotowania tektury lub papieru, następnie materiał poddaje obróbce maszynowej lub ręcznej, a ostatni etap pracy dotyczy czynności wykończeniowych. Rodzaj opakowania, jakie ma powstać oraz surowiec wyznacza przebieg czynności roboczych.

Wytwórca produkujący opakowania z papieru (torebki), po sprawdzeniu i pocięciu arkuszy nożem na formaty określonej wielkości (małe, duże, średnie) posługuje się szablonem, według którego zagina, składa, a następnie klei papier. Powstaje torebka, która podlega jeszcze procesowi wykończenia. Wytwórca wkleja rączki lub montuje sznurek. Gotowe, sprawdzone wyroby układa w pakiety.

Inaczej przebiega praca wytwórcy opakowań z tektury litej bez nadruku.

Wstępne czynności przygotowawcze obejmują sprawdzenie i docięcie arkuszy do formatów określonej wielkości przy użyciu nożyc introligatorskich lub elektrycznych, bądź krajarki (gilotyny) elektrycznej. Wytwórca ustawia podzespoły maszyny sztancującej lub walcowej odpowiednio do formatu przerabianych arkuszy, montuje wykrojniki (taśma tnąca umieszczona prostopadle w sklejkę, jej kształt i rozmiar zależy od kształtu i rozmiaru opakowania, które ma powstać). Następnie uruchamia maszynę. Nadzoruje proces produkcji i na bieżąco sprawdza jakość otrzymanych wykrojów. Usuwa zbędne części, składa pudełka według załamań, jeżeli nie wymaga ono klejenia ani zszywania (może też być klejone lub zszywane).

przebieg czynności jakie musi wykonać wytwórca opakowań z nadrukiem nieco różni się od wcześniej opisanego, ponieważ przed właściwym procesem produkcji, zadrukowuje arkusze tektury przy użyciu maszyny typograficznej. Zakłada farby do zespołów drukujących, reguluje kolory. Dopiero zadrukowane arkusze tektury są docinane, a następnie umieszczane w maszynie sztancującej. Po zamontowaniu wykrojnika wytwórca uruchamia maszynę i zaczyna produkcję kolorowych pudełek. Nadzoruje pracę maszyny i na bieżąco sprawdza wykroje, a następnie zszywa posługując się zszywarką, klei bądź składa pudełka. Jeżeli opakowanie wymaga skomplikowanego nadruku (np. fotografia), druk zlecający jest firmie świadczącej usługi drukarskie – offsetowe.

Przy produkcji opakowań z tektur w małych nakładach wytwórca wykonuje swoją pracę

wykorzystując takie maszyny jak: rycówka, bigówka (maszyna introligatorska do tworzenia wgnieceń ułatwiających załamywanie tektury) i szlicówka.

Wytwórca opakowań wykorzystujący w swojej pracy różnego rodzaju oprzyrządowanie sprawdza ich stan techniczny. Dotyczy to przeważnie noży i wykrojników.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca wytwórcy opakowań z tektury i papieru odbywa się głównie w halach produkcyjnych, gdzie są do dyspozycji potrzebne maszyny i przyrządy.

Wyjątek stanowi praca wytwórcy opakowań z papieru (torebki klejone ręcznie), która nie wymaga dużej przestrzeni i wykorzystywania specjalnego oprzyrządowania. Może wtedy odbywać się nawet w mieszkaniu prywatnym.

Właściwości materialne środowiska pracy zależą od miejsca i rodzaju wykonywanych czynności. Wytwórcy opakowań pracującemu w halach produkcyjnych towarzyszy hałas i wibracje (spowodowane przez prace maszyn) oraz zanieczyszczenie powietrza pyłami, powstającymi w wyniku obróbki tektury. Do czynników niebezpiecznych należą ruchome części maszyn, przemieszczające się wyroby i materiały. Wytwórca opakowań z tektury i papieru ma kontakt z materiałami łatwopalnymi.

Właściwości środowiska materialnego powodują ryzyko występowania niektórych schorzeń. Istnieje pewne zagrożenie chorobami oskrzeli ze względu na unoszące się w powietrzu pyły z tektury, chorobami skóry podczas kontaktu z substancjami klejącymi, oraz przewlekłymi chorobami narządu ruchu spowodowanymi sposobem wykonywania pracy, nadmiernym przeciążeniem fizycznym.

warunki społeczne

Praca wytwórcy opakowań z tektury i papieru opiera się na współdziałaniu. Na stanowisku pracy istnieje podział czynności (część pracowników zajmuje się przygotowaniem materiału oraz obsługą maszyn, a inni pracami wykończeniowymi takimi jak zszywanie, klejenie, składanie opakowań).

warunki organizacyjne

Wytwórca opakowań z papieru i tektur pracuje przeciętnie osiem godzin. Przeważnie są to stałe godziny pracy (dotyczy to zwłaszcza wytwórców produkujących pudełka tekturowe w halach produkcyjnych). Jednak biorąc pod uwagę fakt, że praca ta w dużej mierze uzależniona jest od określonego zamówienia, zdarza się, że czas pracy ulega wydłużeniu (szczególnie wtedy, gdy jest to zlecenie terminowe). Bardzo często praca wykonywana jest w systemie zmianowym.

Wytwórca opakowań w dużym stopniu pracuje fizycznie, musi więc mieć wygodne ubranie robocze.

Przebieg działań jest zrutynizowany (praca przebiega w określonych, powtarzających się etapach).

Wymagania psychologiczne

Ze względu na główny cel pracy wytwórcy opakowań i charakter czynności roboczych niezbędna jest dobra koordynacja wzrokowo-ruchowa. Warunkuje ona odpowiednie przygotowanie materiału, obsługę maszyn (gdzie jest wręcz konieczne współdziałanie narządu wzroku i ruchu). Niemniej ważna jest zręczność palców i rąk, na której bazują wszystkie czynności robocze wytwórcy – od cięcia materiału, poprzez precyzyjne ustawianie podzespołów maszyny, bądź ręczną produkcję, do prac wykończeniowych obejmujących składanie tektury lub papieru, klejenie, zszywanie.

W wytwarzaniu kolorowych opakowań dużą rolę odgrywa rozróżnianie barw. Jest ono ważne przy dobieraniu kolorów farb do napełniania zespołów drukujących maszyny typograficznej, ewentualnie przy pracach wykończeniowych, np. przy doborze koloru rączek czy sznurków do torebek.

Umiejętności dostrzegania szczegółów, drobnych różnic między przedmiotami jest niezwykle przydatna przy sprawdzaniu jakości wyrobów.

W pracy w tym zawodzie istotne są niektóre sprawności i uzdolnienia. Wyobrażenie sobie końcowego wyrobu-opakowania, sposobu połączenia i złożenia poszczególnych jego części, kiedy ma się do czynienia tylko ze schematem, umożliwia wyobraźnia przestrzenna. Uzdolnienia techniczne warunkują sprawne posługiwanie się narzędziami (nożyce, gilotyna, zszywarka), obsługiwanie maszyn (sztancującej, walcowej, typograficznej). Dzięki nim, proces produkcji przebiega bezpiecznie i prawidłowo.

Wytwórca opakowań powinien być dokładny w przestrzeganiu i stosowaniu się do określonych procedur. Charakter pracy (częsty kontakt z maszynami i urządzeniami) powoduje, że powinien umieć koncentrować się przez dłuższy czas na wykonywanej czynności, mieć umiejętność pracy w warunkach monotonnych (wykonywanie czynności według określonego schematu, powtarzających się).

Przydatne w tej pracy mogą okazać się zainteresowania techniczne, szczególnie na stanowiskach wymagających obsługi maszyn oraz wykorzystywania przyrządów i narzędzi. Wiedza techniczna pozwala na samodzielne prace konserwatorskie i zapewnia lepszą dbałość o funkcjonowanie maszyn.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Pracę wytwórcy opakowań z tektury zalicza się do prac średnio ciężkich.

Największe znaczenie w tym zawodzie ma ogólna dobra sprawność fizyczna (w tym duża sprawność układu kostno-stawowego i mięśniowego) i sprawność rąk. Istotna jest też duża sprawność narządu wzroku (wszystkie czynności ruchowe wykonywane są pod kontrolą wzroku – przygotowanie surowca, obsługa maszyn, sprawdzanie wyrobów).

Przeciwwskazaniem do pracy w zawodzie są choroby narządu ruchu, szczególnie z dysfunkcją kończyn górnych oraz choroby narządu wzroku (niedowidzenie, ślepota) – gdyż wtedy niemożna obsługiwać maszyn.

Istnieje możliwość zatrudniania osób niepełnosprawnych w tym zawodzie. W charakterze wytwórcy opakowań z papieru (torebki) mogą pracować osoby z dysfunkcją kończyn dolnych, poruszające się na wózkach inwalidzkich, ale ze

sprawnymi rękami (docinanie, składanie i klejenie papieru), bądź osoby niedosłyszająca. Istnieją zakłady produkcyjne zatrudniające osoby niepełnosprawne, oferując pracę na stanowiskach odpowiednio dopasowanych do rodzaju inwalidztwa.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Nie istnieją formalne wymogi dotyczące poziomu wykształcenia, jakim należy dysponować decydując się na pracę w zawodzie wytwórcy opakowań z papieru i tektur.

Przydatna jest wiedza z zakresu poligrafii, ponieważ ułatwia ona ustawianie maszyn do arkuszy o określonej gramaturze. Stąd duże szanse na szybkie przyuczenie się do zawodu mają osoby z wykształceniem poligraficznym np. introligatorzy.

Osoby podejmujące pracę objęte są szkoleniem dotyczącym obsługi maszyn i urządzeń.

Niezwykle istotne są predyspozycje psychofizyczne. Mając na uwadze, że wytwórca opakowań musi wykonać szereg czynności ruchowych, niezbędna jest ogólna sprawność fizyczna, zręczność rąk i palców oraz koordynacja wzrokowo-ruchowa. Pomocne są uzdolnienia techniczne, które pozwalają na odpowiednią obsługę maszyn i właściwe posługiwanie się narzędziami i urządzeniami, a nawet udoskonalanie technologii produkcji.

Istnieją nieformalne preferencje przy zatrudnianiu. W zawodzie wytwórcy opakowań z tektury wymagającym obsługi maszyn i odpowiedzialności za ich stan techniczny, preferowani są mężczyźni. Natomiast do prac wykończeniowych, takich jak klejenie, zszywanie, wymagających zręczności i cierpliwości chętniej zatrudniane są kobiety

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

W zawodzie wytwórcy opakowań z papieru i tektur nie ma możliwości rozwoju kariery zawodowej rozumianej jako osiągnięcie coraz wyższych stopni w hierarchii organizacyjnej.

Awansem nieformalnym może być natomiast wyrobienie sobie „marki” fachowca doskonale znającego swoją pracę, służącego radą i pomocą nowym pracownikom, udoskonalającego w porozumieniu z przełożonym proces produkcyjny.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W zawodzie tym mogą podjąć pracę osoby sprawne fizycznie, odznaczające się dobrą sprawnością manualną oraz mające predyspozycje psychofizyczne w postaci dobrej koordynacji wzrokowo-ruchowej ostrości wzroku, widzenia głębi. Górna granica wieku nie powinna jednak przekraczać 50 roku życia (ponieważ po 50-tym roku życia pogarsza się jakość sprawności sensoryczno-motorycznych niezbędnych do pracy w tym zawodzie).

Jako że wykonywanie czynności i zadań w zawodzie wytwórcy opakowań nie wymaga posiadania określonego poziomu wykształcenia czy specjalnych kwalifikacji, nie ma znaczenia dłuższa przerwa w pracy zawodowej.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- pakowacz ręczny
- operator maszyn do produkcji wyrobów papierniczych
- introligator poligraficzny
- maszynista maszyn introligatorskich

Polecana literatura

Zawody i specjalności szkolnictwa zawodowego. Przewodnik Encyklopedyczny, PWN, Warszawa 1973.

Opakowanie, miesięcznik, Wydawnictwo Czasopism i Książek Technicznych – SIGMA NOT

Sp. z o.o., Warszawa.